

Alkoholilain uudistuksen välittömät vaikutukset

Lyhyt katsaus siihen, miten uusi alkoholilaki vaikuttaa mm. valikoimiin ja myyntipaikkoihin.

Valikoima

Nopean aikataulun takia pienpanimoilla oli ongelmia reagoida ja "A-olutta" ei läheskään joka kauppaan riittänyt. Esim. K-Market Jätkäsaassa oli maanantaina 1.1. kolme uuden lain sallimaa tuotetta. Vahva lonkero, A-Karhu ja Smirnoff Ice. Toisaalta taas Pien toi heti maanantaina valikoimiinsa 55 uutta vanhan rajan ylittävää tuotetta. Merkittävä lisäys noin 200 tuotteen valikoimaan. Maistilaa, Cantillonia, Oud Beerseliä, vähän vahvempaa IPAa, Kyyttö, joka sai julkisuutta mm. S-Ryhmän ilmoitettua ottaneensa sen ja Pyykin Cloudberry Saisonin valikoimiinsa vuodenvaihteessa. Jälkimmäinen tosin oli maitokauppatavaraa jo ennen uudistusta, joten ehkä S-Ryhmällä luultiin että vasta nyt sai alkaa myydä hyviä oluita. Pienen uutuuksilistalla on myös muutama Vakka-Suomen panimon juomasekoitus. Pääasiassa happamia, IPAa ja witbieriä. Vanhasta rajasta pahimmin kärsivää tyyliä, portereita ja stoutteja, listalla oli Kyytön lisäksi vain Sonnisaaren talviporter "Mulkerö". Hinnoissa ei vielä ole nähty suuria eroja Alkoon, mutta aika korjannee tämän.

Mitä kaikkea valikoimaan sitten on mahdollista ottaa? BJCP listaa 103 oluttyyliä, joille kaikille annetaan viitteelliset vahvuushaarukat. Näiden perusteella tyyliä on mahdollista jakaa ryhmiin sen mukaan mahtuuko tyyli jonkun volttirajan alle kokonaan, pääosin, osin vai ei käytännössä ollenkaan. Vanhalla 4.7 % rajalla kokonaan tai pääosin rajan alle mahtui 19 tyyliä, uudella rajalla 58. Ero on siis yllättävän suuri. Lisäksi kokonaan kaupasta ulos jäävien tyylien määrä putosi 47:stä 25:een. Vaikka parantamisen varaa vielä on, muutos oli harrastajan kannalta kohtalaisen merkittävä.

Ulosmyynti

Siitäkin huolimatta se merkittävämpi ero löytyy ulosmyynnistä. Aloitetaan uuden alkoholilain määritelmällä käsityöläisluulle:

"oikeudellisesti ja taloudellisesti muista alkoholijuomien valmistajista riippumattomassa panimossa, jossa kalenterivuoden aikana tuotettujen alkoholijuomien määrä on enintään 500 000 litraa ja joka toimii fyysisesti erillään muista alkoholijuomien valmistajista eikä harjoita lisenssivalmistusta, yksinomaan käymisen avulla valmistettua enintään 12 tilavuusprosenttia etyyliä sisältävää alkoholijuomaa, joka on valmistettu mallastetuista tai

mallastamattomista viljatuotteista ja jonka valmistuksessa ei ole käytetty muita valmistusaineita kuin muiden kasvien jyviä, sokeria, humalaa ja muita käymiseen osallistuvia kasvinosia ja mausteita, ja joka voi olla tiettyjen nimitysten kirjaamisesta maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden erityisluonnetta koskevista todistuksista annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2082/92 säädettyyn erityisluonnetta koskevien todistusten rekisteriin annetun asetuksen (EY) N:o 2301/97 liitteen täydentämisestä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 244/2002 tarkoitettua sahtia;”. Eli uusi litraraja saatiin vahdittavaksi. Käytännössä lähes kaikki pienpanimot ovat tuon alla, mutta moni olisi investoinneilla noussut yli jos rajaa ei laissa olisi.

Säädökset myyntipaikoista? Pienen kaltaisten kauppojen tilanne ei helpottunut, heillä pitää edelleen olla merkittävä valikoima muuta kuin alkoholia. Mutta nyt baarit voivat hakea vähittäismyyntilupaa *“anniskeluluvan yhteyteen anniskelussa olevien alkoholijuomien vähittäismyyntiin”* ja panimot valmistuspaikan yhteyteen, ilman elintarvikevelvoitetta. Pienpanimojen osalta lakiteksti on ongelmallisen monitulkintainen: *“Tilaviinin ja käsityöläisoluen vähittäismyyntilupa koskee vähittäismyyntiä yhden vähittäismyyntipaikan sisätiloissa ja se myönnetään kyseisten alkoholijuomien valmistajalle sen maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettussa rakennuksessa sijaitsevan valmistuspaikan, jossa alkoholijuoman käyminen on tapahtunut, yhteyteen tai välittömään läheisyyteen.”*. Mikä on välitön läheisyys? Esim. Fat Lizardia kiinnostaisi varmasti perustaa tuo myyntipaikka panimoravintolaan, josta on panimolle matkaa linnuntietä vajaa kilometri. Olutliiton Facebook-sivuilla mainittiin keskustelussa parempi versio lakitekstiksi: *“käsityöläisoluen ostajan ja myyjän täytyy ostohetkellä kummankin samanaikaisesti koskettaa sitä astiaa missä kyseinen olut on käynyt, ja kyseisen oluen valmistaneen henkilön on oltava paikalla, ja vakuutettava käsi sydämellä, että itse tein ja käsityönä.”*.

Entäs growlerit? Ilmeisesti kielletty, mutta ei kovin selvästi. Laki sanoo *“Alkoholijuomaa saa myydä vähittäismyyntissä vain valmiiksi täytetyissä suljetuissa pakkauksissa.”*. Jos baarimikko täyttää growlerin valmiiksi ja sitten sulkee sen, eikö lain kirjain täyty? Yleinen käsitys alalla on että tuon tekstin olisi tarkoitus kieltää growlerit, mutta katsotaan kuka uhmaa kieltoa ensin.

Anniskeluajoista. Mielenkiintoisena kuriositeettina kaikki baarit saivat uuteen lakiin automaattisen jatkoajan klo 3 asti itsenäisyyspäivän, uudenvuoden, vapun ja juhannuksen aattona. Nykyään toki jatko aika klo 4 asti onnistuu ilmoituksella hakemuksen sijaan.

Hyvät tavat?

Mielenkiintoisena lisäpykälänä uuteen alkoholilakiin laitettiin kaikenlaisia epäilyttäviä lainkiertäjiä ja limuviinatrokareita vastaan pykälä 4, *Hyvän tavan vastaisten toimien kieltö:*

Jukka Kuva

Olutkulttuuriseuran Helsingin aluejaoston kuukausikokouminen

One Pint Pub, Helsinki, 2.1.2018

Alkoholipitoisten aineiden valmistuksessa, maahantuonnissa, myynnissä ja markkinoinnissa ja niiden yhteydessä sopimuksen tai muun järjestelyn mukaisesti harjoitettavassa elinkeinotoiminnassa ei saa toimia hyvän tavan vastaisesti.

Toimea pidetään hyvän tavan vastaisena, jos se on selvästi ristiriidassa yleisesti hyväksytyjen yhteiskunnallisten arvojen kanssa ja erityisesti, jos siinä suhtaudutaan hyväksyvästi tai välinpitämättömästi terveyden vaarantamiseen alkoholin vaikutuksen alaisena taikka huumausaineilla, lääkevalmisteilla tai kemikaaleilla.

Lähteet:

<https://www.kauppalehti.fi/uutiset/s-ryhma-vilauttaa-valikoimaansa-jo-starttiin-hyva-maara-uusia-oluita/2sevy3XG>

<http://www.tuopillinen.fi/2017/03/maitokaupparajat-ja-oluttyylien-kirjo.html>

<https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2017/20170100>